

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 199 A

Warszawa, piątek 8 lipca 1938 r.

Rok XIII

Ordynacja samorządowa w Sejmie

Głucho o kurii żydowskiej

Poprawki mniejszości odrzucone

Na porządku obrad czwartkowego posiedzenia Sejmu znalazły się projekty ustaw o ordynacji wyborczej do samorządu. Na pierwszy ogień poszła ordynacja wyborcza dla miast.

TRZY FAZY SAMORZĄDU

Referent ustawy pos. Duch przedstawił kolejno, jakie przechodził samorząd w Polsce. Zaznaczał się trzy fazy: w pierwszym okresie samorząd był przeważnie ośrodkiem wpływów politycznych tych ugrupowań, które w nim zdobyły większość. Samorząd ogarnięty zapalem podejmowania wielu zadań musiał doprowadzić do załamania się równowagi budżetowej.

W drugiej fazie po przewrocie majowym ustanawiano masowo rządzących komisarzy. Zdaniem pos. Duchy funkcjonowały one nienajgorzej, ale również doprowadziły do nadmiernego zadłużenia.

Trzecia faza została zapoczątkowana ustawą z roku 1933, którą pos. Duch nazywa bardzo liberalną. Jednocześnie zastrzeżono warunków dla administracyjnych, które z tych uprawnień korzystały obficie.

CZWARTA FAZA

Obecnie zaczyna się prawdopodobnie czwarta faza, do której wstępem mają być wedle zapowiedzi p. premiera ucieczki i czyste wybory. Ta faza będzie unikała skrajności i dałaby współpracę samorządu z władzami nadzorczymi, o ile do samorządu wejść odpowiedni ludzie, a władze zrozumieją, że trzeba samorządowi zоставić samodzielność w zakresie przyznanych mu przez ustawę.

Przyjęto zasadę, że wybory samorządowe muszą być apolityczne, a radny nie może być mandatariuszem stronnictwa. Odnosi się to nie tylko do opozycji, ale także do obozu rządzącego.

Następnie pos. Duch omówił ob-

szernie znane już zasady projektu i wypowiedział się przeciwko poprawkom mniejszości, które idą w kierunku poddania wyborów do samorządu kryteriom politycznym.

PYTANIE O KURIĘ ŻYDOWSKĄ

Marchlewski zapytał, czy komisja brała pod uwagę system kurii żydowskiej w tych miastach, gdzie przewaga mniejszości narodowych utrudniałaby należytą udział ludności polskiej w samorządach.

Pos. Duch odpowiedział, że żadne wnioski w tej materii nie były na komisji zgłoszone.

ZA I PRZECIW

Za ustawą oświadczyli się posłowie ukraińscy, natomiast ostro skrytykowali ją posłowie-demokraci z grupy „Pracy”. Uważają oni, że projekt rządowy nie czyni zażość ani prądom narodowym, ani demokratycznym, nie jest ani zimny, ani gorący. Ordynacja nie jest drogą do pojednania i wewnętrznej spójności, nieśie ze sobą raczej niesnaski. Nie stwarza ochrony przed samowolą tych, którzy wysługują się i wyczuwają skąd wiatr wieje. Zapowiedzieli też, że o ile zgłoszone przez nich poprawki, wy-powiadające się przeciw okrogom 1 i 2-mandatowym nie zostaną przyjęte, głosować będą przeciw ustawie.

Następnie zabrał głos pos. Budziński i zwracał uwagę, że nasze małe miasteczka są centralnymi ogniskami, które wychowują ludność wiejską. Opanowanie tych punktów daje przywilej w życiu publicznym. Jak tu będzie wyglądała miara zasług? Odpowiedź musi być ponura. Musimy urządzić

Wizyta regenta Węgier w Berlinie

BUDAPESZT, 7. 7. Wizyta oficjalna regenta Węgier w Berlinie nastąpi prawdopodobnie w dniu 20 sierpnia r. b. Regentowi będzie podobno towarzyszył premier Imredy.

krucjatę na wschód, na podbój naszych miast i miasteczek. Samorząd powinien nam to ułatwić. Emigracja żydów jest tylko jednym środkiem, a jest to droga długa. Samorząd miejski powinien i tę wyprowadzkę ułatwić. Niestety sesja nadzwyczajna nie daje pola do inicjatywy poselskiej. Projekt ordynacji przechodzi obok najpilniejszych wymagań polskiego życia i nie uwzględnia tragicznej egotyki naszych miasteczek. Takie ustawy

wielkie i skomplikowane powinny być traktowane na sesji zwyczajnej, gdzie jest dopuszczalna inicjatywa poselska. Dlatego — kończy pos. Budziński — za tą ustawą głosować nie będę.

USTAWĘ UCHWALONO

Po wyjaśnieniach złożonych przez wicem. Korsaka wszystkie wnioski mniejszości odrzucono, a ustawę uchwalono w drugim i trzecim czytaniu.

Uspokojenie w Haifie Aresztowania wśród policji

JEROZOLIMA, 7. 7. Po wczorajszych tragicznych zajściach nastąpiło dziś rano w Haifie pewnego rodzaju uspokojenie. Do miasta przybyły silne oddziały policji brytyjskiej, które przeprowadziły szereg aresztowań. Między aresztowanymi znajduje się około 10 członków ochotniczej policji, którzy oskarżeni są o oddanie salwy w tłum bez ostrzeżenia. Pogrzeby ofiar wczorajszych zajść odbyły się dziś wcześnie rano, o godz. 4-ej Arabów, o 6-ej zaś żydów.

ŁÓDZKIE TOWARZYSTWO WYSCIGÓW KONNYCH

urządza
WYSCIGI KONNE W WARSZAWIE
od dnia 9 lipca do dnia 15 sierpnia b. r.

Środa — Sobota — Niedziela Początek o godz. 3-ej po poł

700 dział i 60 dywizji piechoty

na trzech liniach obronnych pod Hankou

Krwawa rocznica wybuchu wojny w Szanghaju

TOKIO, 7. 7. Dowództwo japońskie jest w posiadaniu szczegółowych danych, dotyczących ogromnych przygotowań chińskich pod

Hankau. Czang-Kai-Szek postanowił wydać pod tym miastem Japończykom walną bitwę. Przednia chińska linia obrony

Hankau przechodzi przez miasta Czenczau — Siuczan — Guszi. Na tej linii rozłożyły się obozem wojska gen. Tan-Wen-Bo.

W drugiej linii, ciągnącej się od m. Siupin do południowo-wschodniego obszaru prow. Honan, stoją dywizje gen. Sun-Len-Chuna.

Wreszcie trzecia linia zajęta jest przez wyborowe pułki Czang-Kai-Szeka. Linia ta, silnie wzmocniona, przechodzi od st. kol. Udianguan do brzegu Jangtse na wschód od Hankau.

Obrona flank jest zabezpieczona przez dywizje gen. Czentsina w rejonie Tunguan i gen. Li-Tsu-Dżena w rejonie Guszi. Ogólna siła skoncentrowanej pod Hankau chińskiej armii wynosi 60 dywizji piechoty. Ponadto w Hankau znajduje się 30 nowosformowanych pułków piechoty i 200 nowego typu czołgów średniego i małego rozmiaru (od 9-u do 4-ch ton). Artyleria została dokompletowana przez 380 nowych dział polowych, dostarczonych z ZSRR, co doprowadza ogólną liczbę dział polowych w rejonie Hankau do 700.

25 ZAMACHÓW BOMBOWYCH

SZANGHAI, 7. 7. Wczoraj, t. j. w pierwszą rocznicę wybuchu chińsko-japońskiego konfliktu zbrojnego, dokonano w Szanghaju szeregu aktów terrorystycznych. Do wtorku godz. 8-ej rano naliczono 25 zamachów bombowych, dokonanych przez Chińczyków na terenie koncesji międzynarodowej na japońskie posterunki wojskowe oraz na cudzoziemców lub Chińczyków, znanych ze swych sympatii do Japonii.

Pomimo zwiększenia posterunków policyjnych w całym mieście, na ul. Bund, głównej arterii komunikacyjnej w Szanghaju, eksplodowało kilka bomb. Dwóch Japończyków poniosło śmierć na miejscu. Pierwsza eksplozja nastąpiła o godz. 5-ej rano. Wkrótce potem japońskie patrole wojskowe objęły służbę bezpieczeństwa na terenie koncesji międzynarodowej. Podczas dalszych incydentów ulicznych dwóch Chińczyków zostało zastrzelonych przez policjantów japońskich, a trzech Chińczyków poniosło śmierć na skutek eksplozji bomb.

Interpelacja ks. Downara

Tajne organizacje hitlerowskie podburzają ludność niemiecką w Polsce

Posel ks. Downar złożył na czwartkowym posiedzeniu Sejmu interpelację do ministra spraw wewnętrznych, dotyczącą działalności organizacji niemieckich o charakterze narodowo-socjalistycznym.

„Wobec idących z Niemiec prądów na wszystkie kraje zamieszkałe przez mniejszość niemiecką, a składających tę mniejszość do przyjęcia programu i ideałów partii narodowo-socjalistycznej i wobec faktów, które mają miejsce w Czechosłowacji oraz w Gdańsku, że przy pomocy

tej partii czynniki zewnętrzne zmierzają do osłabienia państwa, oraz biorąc pod uwagę żywioną działalność niektórych jawnych i tajnych organizacji niemieckich wzdłuż naszego zachodniego pogranicza, które to organizacje operując nieprawdziwymi danymi, wytwarzają atmosferę niepewności, odnośnie stosunków w kraju, dalej biorąc pod uwagę coraz częstsze wypadki, że jednostki z pośród mniejszości niemieckiej należące do takich organizacji, wykazują bardzo niełojalne postępowanie

wobec państwa polskiego (jak np. uchylanie się od obowiązującej służby wojskowej, pomoc okazywana dezertom, lżenie narodu i państwa polskiego i t. d.) — zapytuje Pana Ministra:

Co zamierza uczynić dla ukrócenia szkodliwej dla państwa działalności wspomnianych organizacji?

Czy nie należałoby ewentualnie rozważyć konieczności zakazu działalności w pasie zachodniego pogranicza wszelkich organizacji niemieckich o podkładzie politycznym narodowo-socjalistycznym.

Ministerstwo Propagandy

Niewielu jest w Polsce ludzi doceniających znaczenie propagandy dla kraju, przed którym — ze względu na jego geograficzne położenie, ze względu na imperialistyczne dążenia ościennych mocarstw — rysuje się alternatywa: zorganizowanie Narodu i przepełnienie społeczeństwa duchem ofensywnym, ewentualnie — w najlepszym razie — podporządkowanie się polityce wschodniego lub zachodniego sąsiada — wielkość albo upadek.

Niewielu jest w Polsce ludzi, którzy potrafią uświadomić sobie czym może być propaganda w rękach państwa jako narzędzia Narodu. Rzecz prosta,

Narodu świadomego swej treści wewnętrznej, o skonkretyzowanych celach i zamiarach.

A przecież byliśmy tak niedawno świadkami majstersztyku, dokonanego przez „Reichsministerium für Propaganda”, widzieliśmy włączenie Austrii do granic Trzeciej Rzeszy, bez przelewu krwi niemieckiego żołnierza.

Zdarzenie to, chyba dostatecznie uwypukliło znaczenie nowoczesnej zorganizowanej propagandy. Wykazało raz jeszcze, że propaganda toruje drogę ekspansji ideowej, kulturalnej, cywilizacyjnej i gospodarczej, oraz przygotowuje po-

dłoże pod ekspansję polityczną.

Jak z tego widać, propaganda jest czynnikiem, którego miejsce znajduje się obok armii, w pierwszym szeregu Narodu zorganizowanego. Jest bronią, którą można osiągnąć rezultaty nieomal tak wielkie jak te, które się osiąga siłą zbrojną.

Znakomitą rolę odgrywa również defensywa propagandy, inaczej zwana kontrpropagandą. Ona to na przykład może przeciwstawiając doktrynie komunistycznej, pozytywne hasła ideologii narodowej w sposób planowy i skuteczny zwal-

czyć wywrotową działalność kominternu.

Niemniej ważne są propagandowe możliwości wychowawcze. Propaganda bowiem wpływa na kierunek wychowania społeczeństwa, tą przecieczną drogą można wpoić w społeczeństwo zasady hierarchii ofiarności, hierarchii umiejętności rezygnowania z ambicji osobistych, na rzecz interesów Narodu.

Niewielu jednak ludzi zdaje sobie sprawę, jak doniosłe znaczenie dla Polski może mieć utworzenie Ministerstwa Propagandy Narodowej, współpracującego ściśle z Ministerstwem Oświaty. Wł. M.

Protest francuski w Rzymie

PARYŻ, 7. 7. Agencja Havasa komunikuje, że francuski chargé d'affaires w Rzymie Blondel otrzymał instrukcję zaprzestowania wobec rządu włoskiego z powodu postrzału turysty francuskiego przez włoską straż graniczną w pobliżu Udine.

Straty włoskie w Abisynii

RZYM, 7. 7. Oficjalnie komunikują, że straty włoskie w Abisynii wyniosły w ciągu czerwca 37 ludzi z czego 10 poległo w służbie policyjnej, 2 zmarło z ran, 1 zaginął, zaś 24 zmarło na skutek chorób. Straty włoskie od 1 stycznia 1935 r. do 30 czerwca wynoszą ogółem 4434 ludzi.

Słonecznie i ciepło

Przewidywany przebieg pogody w dniu 8 b. m. W całym kraju pogoda słoneczna i bardzo ciepła przy słabych wiatrach zmiennych z przewagą kierunków południowych. Widzialność dobra.